

ВОЛОДИМИРСЬКИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
ІМЕНІ АГАТАНГЕЛА КРИМСЬКОГО ВОЛИНСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ

ЗАТВЕРДЖЕНО

Протокол засідання педагогічної ради

Володимирського педагогічного

фахового коледжу

імені Агатангела Кримського

Волинської обласної ради

№ 1 від 31 серпня 2023 року



ПОЛОЖЕННЯ

**ПРО ПОРЯДОК РОЗРОБЛЕННЯ, ЗАТВЕРДЖЕННЯ, МОНІТОРИНГУ,
ПЕРЕГЛЯДУ ТА ОНОВЛЕННЯ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНИХ ПРОГРАМ
У ВОЛОДИМИРСЬКОМУ ПЕДАГОГІЧНОМУ ФАХОВОМУ КОЛЕДЖІ
ІМЕНІ АГАТАНГЕЛА КРИМСЬКОГО ВОЛИНСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ**

Володимир 2023

ЗМІСТ

1 ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ.....	3
2 ОСНОВНІ ТЕРМІНИ ТА ЇХ ВИЗНАЧЕННЯ	3
3 ЗМІСТ І СКЛАДОВІ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ.....	5
4 ПРОЦЕДУРА І ЕТАПИ РОЗРОБЛЕННЯ НОВОЇ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ	10
5 РОЗРОБЛЕННЯ ПРОГРАМ НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН	16
6 ПОРЯДОК ЗАТВЕРДЖЕННЯ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ.....	16
7 САМООЦІНЮВАННЯ ТА ВДОСКОНАЛЕННЯ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ	17
8 СПОСОБИ РЕАГУВАННЯ НА НЕДОЛІКИ ОПП.....	19
9 РЕАЛІЗАЦІЯ, МОНІТОРИНГ ТА ПЕРІОДИЧНИЙ ПЕРЕГЛЯД ОПП.....	19
10 ВІДКРИТТЯ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ ТА НАБІР ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ	21
11 ЗАКРИТТЯ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ	21
12 ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ.....	22

1 ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Положення про порядок розроблення, затвердження, моніторингу, перегляду та оновлення освітньо-професійних програм (надалі - Положення) у Володимирському педагогічному фаховому коледжі імені Агатангела Кримського Волинської обласної ради (надалі Коледж) розроблене відповідно до Законів України «Про освіту», «Про фахову передвищу освіту», Методичних рекомендацій щодо розроблення стандартів фахової передвищої освіти (наказ Міністерства освіти і науки України від 13.07.2020 р. №918), Положення про акредитацію освітньо-професійних програм фахової передвищої освіти (наказ Міністерства освіти і науки України від 01.07.2021 р. №749), чинних Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності (далі - Ліцензійні умови), Стандартів і рекомендацій щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти ESG, інших нормативно правових актів у сфері фахової передвищої освіти.

1.2. Положення визначає процедури розроблення, затвердження, моніторингу, перегляду та оновлення освітньо-професійних програм, формування і затвердження складу проєктної групи та групи забезпечення освітньо-професійної програми, їх статус, функції, повноваження.

2 ОСНОВНІ ТЕРМІНИ ТА ЇХ ВИЗНАЧЕННЯ

Академічна мобільність у фаховій передвищій освіті – можливість учасників освітнього процесу навчатися, викладати, стажуватися чи проводити дослідницьку (мистецьку, спортивну) діяльність в іншому закладі освіти (науковій установі) на території України чи поза її межами.

Атестація здобувачів фахової передвищої освіти – встановлення відповідності результатів навчання здобувачів фахової передвищої освіти вимогам ОПП та/або вимогам програми єдиного державного кваліфікаційного іспиту. Загальні компетентності – універсальні компетентності, що не залежать від предметної області, але важливі для успішної подальшої професійної та соціальної діяльності здобувача в різних галузях та для його особистісного розвитку.

Група забезпечення – група педагогічних працівників, які відповідають за реалізацію освітньо-професійних програм за спеціальністю підготовки фахівців освітньо-професійного ступеня фахового молодшого бакалавра, особисто беруть участь в освітньому процесі і відповідають кваліфікаційним вимогам, визначеним Ліцензійними умовами.

Загальні компетентності - універсальні компетентності, що не залежать від предметної області, але важливі для успішної подальшої професійної та

соціальної діяльності здобувача освіти в різних галузях та для його особистісного розвитку.

Індивідуальний навчальний план – документ, що визначає послідовність, форму і темп засвоєння здобувачем освіти освітніх компонентів освітньо-професійної програми з метою реалізації його індивідуальної освітньої траєкторії, який розробляє заклад освіти у взаємодії із здобувачем освіти.

Індивідуальна освітня траєкторія – персональний шлях реалізації особистісного потенціалу здобувача освіти, що формується з урахуванням його здібностей, інтересів, потреб, мотивації, можливостей і досвіду, ґрунтується на виборі здобувачем освіти видів, форм і темпу здобуття освіти, суб'єктів освітньої діяльності та запропонованих ними освітніх програм, навчальних дисциплін і рівня їх складності, методів і засобів навчання. Індивідуальна освітня траєкторія в закладі освіти реалізується через індивідуальний навчальний план.

Компетентність – динамічна комбінація знань, умінь, навичок, способів мислення, поглядів, цінностей, інших особистих якостей, що визначає здатність особи успішно соціалізуватись, провадити професійну та/або подальшу навчальну діяльність.

Кредит Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи (далі – кредит ЄКТС) – одиниця вимірювання обсягу навчального навантаження здобувача фахової передвищої освіти, необхідного для досягнення визначених (очікуваних) результатів навчання. Обсяг одного кредиту ЄКТС становить 30 годин. Навантаження одного навчального року за денною формою навчання становить, як правило, 60 кредитів ЄКТС.

Освітньо-професійна програма (ОПП) – єдиний комплекс освітніх компонентів (навчальних дисциплін, індивідуальних завдань, практик, контрольних заходів тощо), спрямованих на досягнення визначених результатів навчання, що дає право на отримання визначеної освітньої та професійної кваліфікації.

Освітній компонент – складова ОПП (навчальна дисципліна, практика, курсова робота (проєкт), кваліфікаційна робота (проєкт)), спрямована на досягнення визначених результатів навчання, якій встановлено форму підсумкового контролю та визначено кількість кредитів ЄКТС.

Освітня кваліфікація – це визнана закладом освіти чи іншим уповноваженим суб'єктом освітньої діяльності та засвідчена відповідним документом про освіту сукупність встановлених стандартом освіти та здобутих особою результатів навчання (компетентностей).

Проєктна група – визначена наказом директора Коледжу група педагогічних працівників, які відповідальні за розробку та започаткування освітньо-професійних програм за спеціальностями підготовки фахівців освітньо-

професійного ступеня фахового молодшого бакалавра і відповідають кваліфікаційним вимогам, визначеним Ліцензійними умовами. До складу проєктної групи має входити не менше трьох осіб, які працюють у закладі освіти за основним місцем роботи, мають освітню та/або професійну кваліфікацію, яка відповідає спеціальності, з яких не менш як дві особи мають вищу педагогічну категорію.

Професійна кваліфікація – це визнана кваліфікаційним центром, суб'єктом освітньої діяльності (зокрема, закладом фахової передвищої освіти), іншим уповноваженим суб'єктом та засвідчена відповідним документом стандартизована сукупність здобутих особою компетентностей (результатів навчання), що дають змогу виконувати певний вид роботи або здійснювати професійну діяльність.

Результати навчання – знання, уміння, навички, способи мислення, погляди, цінності, інші особисті якості, набуті у процесі навчання, виховання та розвитку, які можна ідентифікувати, спланувати, оцінити і виміряти та які особа здатна продемонструвати після завершення освітньо-професійної програми або окремих освітніх компонентів.

Спеціалізація – складова спеціальності, що затверджується відповідними урядовими структурами та/або визначається закладом фахової передвищої освіти і передбачає профільну спеціалізовану освітньо-професійну програму підготовки здобувачів фахової передвищої освіти.

Спеціальні компетентності – компетентності, актуальні для предметної області та важливі для успішної професійної та/або подальшої навчальної діяльності за певною спеціальністю.

Стейкхолдери – зацікавлені сторони, фізичні та юридичні особи, які мають легітимний інтерес щодо діяльності організації, тобто певною мірою залежать від неї або можуть впливати на її діяльність.

Структурно-логічна схема ОПП – послідовність пов'язаних освітніх компонентів, включених до ОПП для досягнення заявлених цілей та результатів навчання.

3 ЗМІСТ І СКЛАДОВІ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ

3.1. Освітньо-професійна програма закладу освіти розробляється проєктною групою на основі стандартів фахової передвищої освіти (за наявності) та затверджується відповідно до Положення про організацію освітнього процесу у Коледжі.

3.2. Освітньо-професійна програма містить:

- вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за програмою;
- зміст підготовки здобувачів фахової передвищої освіти, сформульований у термінах результатів навчання;

- обсяг кредитів ЄКТС, необхідний для здобуття ступеня фахової передвищої освіти;
- перелік освітніх компонентів і логічну послідовність їх виконання;
- вимоги професійних стандартів (за наявності);
- форми атестації здобувачів фахової передвищої освіти;
- вимоги до системи внутрішнього забезпечення якості фахової передвищої освіти;
- перелік компетентностей випускника.

Освітньо-професійна програма повинна мати чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії Коледжу і визначаються з урахуванням позицій та потреб зацікавлених сторін (здобувачів освіти, роботодавців, випускників закладу освіти), тенденцій розвитку ринку праці та ринку освітніх послуг. Також, відповідно до Закону України «Про фахову передвищу освіту» органи студентського самоврядування вносять пропозиції щодо змісту освітньо-професійних програм.

У разі здійснення підготовки здобувачів фахової передвищої освіти за дуальною формою, структура, зміст освітньо-професійної програми та навчальний план повинні бути узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

Освітньо-професійні програми можуть мати корекційно-розвитковий складник для осіб з особливими освітніми потребами.

3.3. Складовими освітньо-професійної програми є:

- титульна сторінка;
- лист погодження освітньо-професійної програми;
- передмова;
- опис освітньо-професійної програми;
- перелік компонентів освітньо-професійної програми і логічну послідовність їх викладання;
- структурно-логічна схема освітньо-професійної програми;
- форма атестації здобувачів освіти;
- вимоги до системи внутрішнього забезпечення якості фахової передвищої освіти;
- вимоги професійних стандартів (за наявності);
- матриця відповідності визначених Стандартом компетентностей дескрипторам НРК;
- матриця відповідності визначених Стандартом результатів навчання та компетентностей;
- матриця відповідності програмних компетентностей компонентам освітньо-професійної програми;

- матриця забезпечення програмних результатів навчання відповідним компонентам освітньо-професійної програми;

- зміни до освітньо-професійної програми (за наявності).

3.4. У передмові ОПП вказують інформацію про стандарт фахової передвищої освіти відповідної спеціальності із зазначенням відповідного покликання на розміщення на офіційному сайті МОН. Також надається інформація про голову та членів проектної групи - розробників освітньо-професійної програми, а також відомості щодо обговорення та схвалення ОПП Педагогічною радою Коледжу, інформацію про затвердження ОПП.

3.5. Опис освітньо-професійної програми відображає її основні риси та найсуттєвішу інформацію про неї, визначає предметну галузь, до якої вона належить, специфічні особливості, що відрізняють дану ОПП від інших подібних програм. Опис містить загальну інформацію, мету ОПП, характеристику ОПП, а також інформацію щодо: здатності випускника до працевлаштування та подальшого навчання; викладання та оцінювання; перелік програмних компетентностей (інтегральних, загальних та спеціальних); програмних результатів навчання (знань, умінь, здатностей до комунікацій, самостійної діяльності, відповідальності); ресурсного забезпечення реалізації програми та академічної мобільності.

3.6. Розподіл змісту ОПП за групами компонентів та циклами підготовки відображає розподіл обсягу компонентів ОПП за циклами загальної та професійної підготовки та обов'язковими і вибірковими складовими. Перелік компонентів ОПП - це назви обов'язкових і вибіркових компонентів ОПП з їхніми кодами, обсягами в кредитах ЄКТС та формами підсумкового контролю в розрізі циклів загальної і професійної підготовки.

3.7. Структурно-логічна схема послідовності вивчення компонентів ОПП - схематичне відображення логічної послідовності вивчення навчальних дисциплін та інших компонентів ОПП.

3.8. Інформація щодо форм атестації здобувачів фахової передвищої освіти - вказуються форми атестації, визначені стандартом фахової передвищої освіти спеціальності, закладом фахової передвищої освіти (за наявності) та вимоги до них. Зазначають документи, які отримує випускник на основі її успішного проходження.

Атестація здійснюється відкрито, публічно та може здійснюватися за такими формами:

- публічний захист (демонстрація) кваліфікаційної роботи;
- кваліфікаційний іспит (іспити);
- єдиний державний кваліфікаційний іспит (іспити) (для спеціальностей, за якими здійснюється підготовка фахівців з професій, для яких запроваджено

додаткове регулювання. Перелік таких спеціальностей та порядок проведення єдиного державного кваліфікаційного іспиту затверджено Постановою Кабінету Міністрів України від 19.05.2021 № 497).

Стандарт може передбачати одну або дві обов'язкові форми атестації. Водночас Коледж під час формування ОПП може визначати додаткові форми атестації здобувачів фахової передвищої освіти, зокрема ті, що відображають специфіку конкретних спеціалізацій. У разі відсутності стандарту зі спеціальності Коледж може обрати одну або дві обов'язкові форми атестації. Кредити ЄКТС встановлюють усім компонентам ОПП, у тому числі і атестації здобувачів фахової передвищої освіти.

3.9. У вимогах до системи внутрішнього забезпечення якості фахової передвищої освіти зазначають перелік процедур, визначених закладом фахової передвищої освіти щодо розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньо-професійних програм

3.10. Матриці відповідності.

3.10.1. Матриця відповідності компетентностей випускника освітнім компонентам ОПП відображає вплив освітнього компонента на забезпечення формування певної компетентності. До матриці включають усі компетентності та освітні компоненти, визначені ОПП.

3.10.2. Матриця відповідності результатів навчання освітнім компонентам ОПП відображає вплив освітнього компонента на забезпечення досягнення результатів навчання. До матриці включають усі результати навчання та освітні компоненти, визначені ОПП.

3.10.3. Матриця відповідності результатів навчання та компетентностей відображає вплив результатів навчання на забезпечення формування певних компетентностей. До матриці додають результати навчання та компетентності, визначені закладом освіти та включені до ОПП.

У разі відсутності стандарту фахової передвищої освіти Коледж розробляє матрицю відповідності визначених ОПП результатів навчання та компетентностей.

3.11. Розподіл змісту ОПП за групами компетентностей та циклами підготовки, перелік компонентів ОПП визначає група забезпечення освітньо-професійної програми. Під час визначення кількості освітніх компонентів освітньо-професійної програми обсяг ОПП визначається в кредитах ЄКТС (обсяг одного кредиту становить 30 годин) і роках, навантаження одного навчального року за денною формою здобуття освіти становить, як правило, 60 кредитів ЄКТС. До переліку освітніх компонентів обов'язковим є включення усіх видів практик.

3.12. Основні етапи визначення змісту ОПП та її компонентів:

- складання переліку освітніх компонентів ОПП;
- визначення компетентностей та формулювання результатів навчання для кожного циклу підготовки;
- визначення підходів до викладання, навчання та оцінювання;
- перевірка охоплення ключових загальних та спеціальних компетентностей;
- обрання освітніх технологій і розроблення навчального плану;
- розроблення програм навчальних дисциплін.

3.13 Під час розроблення ОПП Коледж може встановлювати додаткові компетентності, результати навчання та форми атестації здобувачів освіти (у тому числі для забезпечення спеціалізації), на реалізацію яких спрямовується залишок кредитів ЄКТС (не більше 40 відсотків обсягу ОПП), які забезпечуються освітніми компонентами. Усі ці освітні компоненти мають бути спрямовані на набуття здобувачем фахової передвищої освіти компетентностей, які передбачають здатність особи вирішувати типові спеціалізовані задачі в окремій галузі професійної діяльності або у процесі навчання, що вимагає застосування положень і методів відповідних наук та може характеризуватися певною невизначеністю умов.

3.14. Голова випускової циклової комісії оприлюднює інформацію щодо роботи циклової комісії та освітньо-професійних програм, які реалізуються цикловою комісією на офіційному веб-сайті Коледжу, і несе відповідальність за вчасність, точність та достовірність поданої інформації.

3.15. Коледж у межах ліцензованої спеціальності може запроваджувати спеціалізації. Зокрема, у разі відсутності переліку можливих спеціалізацій, встановлених/визначених законодавством, Коледж визначає їх самостійно.

Спеціалізація має передбачати певний профіль у рамках спеціальності. Під час розроблення ОПП за спеціалізацією Коледж може встановлювати додаткові вимоги до компетентностей, результатів навчання та форм атестації, які відображають потреби конкретних спеціалізацій. Коледж має право використовувати інші формулювання спеціальних компетентностей і результатів навчання, забезпечуючи при цьому, щоб сукупність вимог ОПП повністю охоплювала всі вимоги Стандарту.

3.16. Під час розроблення ОПП, яка передбачає присвоєння додаткової кваліфікації (поєднання спеціальностей), формується одна ОПП. При цьому обов'язкові освітні компоненти цієї програми забезпечують виконання стандарту відповідної спеціальності, а освітні компоненти за вибором закладу освіти спрямовуються на формування компетентностей і результатів навчання для присвоєння додаткової кваліфікації (спеціалізації).

3.17. Коледж також має право створювати окремі ОПП в рамках однієї спеціалізації. Такі програми мають різні назви та акредитуються як окремі ОПП.

4 ПРОЦЕДУРА І ЕТАПИ РОЗРОБЛЕННЯ НОВОЇ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ

4.1. Етапи розроблення нової ОПП:

- формування проєктної групи та призначення керівника (I етап);
- аналіз актуальності ОПП та оцінювання достатності наявних ресурсів (II етап);
- опис ОПП зі спеціальності (III етап);
- визначення змісту ОПП та розроблення навчального плану (IV етап);
- розроблення системи оцінювання якості ОПП з метою її вдосконалення (V етап).

4.2. Нова освітньо-професійна програма розробляється за ініціативою випускової циклової комісії Коледжу на основі аналізу ринку праці, ринку освітніх послуг та нормативно-законодавчої бази в сфері фахової передвищої освіти.

4.3. Розробці нової ОПП передуює порівняльний аналіз аналогічних напрямків, що діють у провідних зарубіжних і вітчизняних закладах фахової передвищої освіти (надалі - ЗФПО) - їх тривалості, переліку навчальних дисциплін, рівня викладання тощо.

4.4. Розроблення, моніторинг та систематичний перегляд освітньо-професійних програм здійснюється проєктними групами.

4.5. Склад проєктної групи ОПП, з дотриманням вимог ліцензійних умов, затверджується наказом директора Коледжу за поданням голови випускової циклової комісії.

4.6. Одна й та сама особа може бути членом декількох проєктних груп. З метою узгодження підходів щодо розроблення ОПП рекомендується до складу проєктних груп включати голову циклової комісії.

4.7. Рекомендується включати до складу проєктної групи стейкхолдерів (роботодавців, представників органів студентського самоврядування тощо) або залучати їх до діяльності проєктної групи в інших формах, з метою забезпечення участі в розробці ОПП зацікавлених сторін.

4.8. Голова групи забезпечення, керівник проєктної групи - педагогічний працівник, котрий має освітню та/або професійну кваліфікацію, яка відповідає спеціальності та вищу педагогічну категорію. Голова групи забезпечення щороку затверджується Педагогічною радою Коледжу і є відповідальною особою за реалізацію, моніторинг, перегляд та оновлення освітньо-професійних програм.

4.9. У складі проєктної групи освітньо-професійної програми спеціальності повинно бути не менше трьох педагогічних працівників, які працюють у закладі освіти за основним місцем роботи, мають кваліфікацію відповідно до спеціальності та вищу педагогічну категорію. Відповідність спеціальності визначається згідно з документами про вищу освіту або про науковий ступінь, або наявність у не більш як половини складу проєктної групи досвіду практичної роботи за відповідною спеціальністю не менше п'яти років, у тому числі педагогічної чи науково-педагогічної діяльності.

4.10. Основні завдання проєктних груп:

- визначення виду ОПП;
- встановлення актуальності ОПП;
- формування опису програми;
- визначення форм навчання та організації освітнього процесу;
- визначення освітніх компонентів;
- розробка навчального плану та інших нормативних документів, що організаційно супроводжують процес підготовки здобувачів освіти за відповідною ОПП з урахуванням рекомендацій та вимог Педагогічної ради Коледжу;
- формулювання завдань для циклової комісії Коледжу щодо розробки програм навчальних дисциплін (навчально-методичного забезпечення) ОПП;
- инг ОПП (узагальнення рекомендацій та пропозицій щодо вдосконалення існуючої ОПП, здійснення самооцінювання ОПП) та періодичний перегляд ОПП;
- забезпечення внесення відомостей щодо ОПП до ЄДЕБО спільно з навчальною частиною та приймальною комісією;
- здійснення контролю за реалізацією ОПП педагогічними працівниками та цикловими комісіями Коледжу.

4.11. У визначений головою групи забезпечення строк, за запитом проєктної групи, відповідні служби Коледжу зобов'язані надати відомості, необхідні для розроблення ОПП.

4.12. Координацію діяльності всіх проєктних груп Коледжу здійснює заступник директора з НВР.

4.13. Перед розробленням ОПП здійснюється аналіз перспектив освітньо-професійної програми та оцінювання достатності наявних ресурсів.

4.14. Аналіз актуальності ОПП полягає у встановленні суспільної потреби в ОПП, її потенціалу, шляхом консультацій із зацікавленими сторонами (здобувачами освіти, випускниками Коледжу, роботодавцями, фахівцями тощо), з'ясуванні виконання основних умов її запровадження.

4.15. Проєктна група проводить аналіз ринку освітніх послуг і можливості позиціонування на ньому ОПП, аналіз ринку праці, на який

орієнтована нова ОПП, можливостей майбутнього працевлаштування для потенційних випускників.

4.16. Проектна група, зважаючи на прогнозовану структуру ОПП, з урахуванням Ліцензійних умов, за результатами консультацій з профільними службами Коледжу, здійснює попередню загальну оцінку достатності наявних ресурсів (кадрових, фінансових, організаційних тощо) для її реалізації та потреби залучення зовнішніх ресурсів.

4.17. Проектною групою у формі короткого документа здійснюється опис освітньо-професійної програми.

4.18. Опис освітньо-професійної програми полягає у визначенні мети, загальних та фахових програмних компетентностей ОПП, які мають бути сформовані в результаті навчання, програмних результатів навчання з урахуванням положень Національної рамки кваліфікацій, вимог стандартів фахової передвищої освіти та встановлення необхідного обсягу ОПП у кредитах ЄКТС.

4.19. В переліку компонентів ОПП зазначаються назви навчальних дисциплін, практик, а також обсяг цих компонентів у кредитах та форма підсумкового контролю.

Усі компоненти групуються у два цикли:

- обов'язкові освітні компоненти (ОК) - освітні компоненти, що формують загальні компетентності та освітні компоненти, що формують спеціальні компетентності);

- вибіркові освітні компоненти (ВК) - освітні компоненти, що забезпечують формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувача освіти в обсязі, що становить не менше 10% загальної кількості кредитів ЄКТС передбачених освітньо-професійною програмою).

4.20. Мінімум 50% обсягу ОПП має бути спрямовано на набуття компетентностей та забезпечення результатів навчання за спеціальністю, визначених стандартом фахової передвищої освіти (якщо інше не передбачено стандартом освіти).

4.21. Освітньо-професійна програма передбачає практичну підготовку здобувачів освіти, яка дає можливість здобути компетентності, потрібні для подальшої професійної діяльності. Сума кредитів ЄКТС усіх видів практичного навчання не має бути меншою, ніж 10 відсотків від обсягу кредитів ЄКТС, необхідного для здобуття ступеня фахової передвищої освіти.

4.22. Навчальні дисципліни і практики планують, як правило, в обсязі 3 і більше кредитів ЄКТС. Не рекомендовано встановлювати освітнім компонентам величини кредитів, котрі не є цілими числами. Під час визначення кількості освітніх компонентів у ОПП та їх обсягу необхідно також враховувати таке:

- оптимальна кількість освітніх компонентів на навчальний рік (обов'язкових і вибіркових без урахуванням практик та підсумкової атестації) становить 16 та з відповідним розподілом по семестрах (як правило не більше 8 на семестр);

- до переліку освітніх компонентів не входить екзаменаційна сесія;

- курсова робота (проект), що має міждисциплінарний характер, може виділятися як окремий освітній компонент (обсяг не менше 3-х кредитів ЄКТС);

- практична підготовка планується в тижнях із розрахунку орієнтовно один тиждень - 1,5 кредити ЄКТС;

- 1,5 кредити ЄКТС плануються на атестацію здобувачів фахової передвищої освіти.

4.23. Сума кредитів ЄКТС усіх освітніх компонентів ОПП з урахуванням атестації здобувачів освіти не може перевищувати обсяг кредитів ЄКТС, необхідний для здобуття ступеня фахової передвищої освіти, визначеного стандартом фахової передвищої освіти відповідної спеціальності (за наявності).

4.24. При визначенні та формулюванні програмних компетентностей та результатів навчання потрібно забезпечити активну роль представників ринку праці в процесі формування компетентнісного опису моделі майбутнього фахівця.

4.25. Програмні компетентності (інтегральні, загальні, спеціальні) визначають специфіку ОПП. Компетентності випускника відображають погляд роботодавця (замовника) на освітню та професійну підготовку потенційного працівника.

4.26. Для формулювання програмних компетентностей ОПП беруть за основу перелік компетентностей стандарту фахової передвищої освіти за відповідною спеціальністю. Перелік можна доповнити декількома компетентностями, що визначаються специфікою потреб регіонального ринку праці або унікальністю ОПП.

4.27. Інтегральні та загальні компетентності визначені Національною рамкою кваліфікацій і описані за кваліфікаційним 5 рівнем.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності, як правило, поділяють на три види (в предметній галузі):

- знання й розуміння;

- когнітивні уміння та навички;

- практичні навички.

4.28. Програмні результати навчання - це твердження, які визначають, що здобувач освіти має знати, розуміти та бути здатним виконувати після успішного завершення навчання за ОПП.

4.29. Набір програмних результатів навчання є однаковим для всіх здобувачів фахової передвищої освіти за певною ОПП. Перелік програмних результатів

навчання має корелюватися з визначеним переліком загальних і спеціальних (фахових, предметних) компетентностей.

4.30. Критерії, які повинні відповідати результатам навчання:

- корисність - мають сприйматися як такі, що відповідають рівню фахової передвищої освіти та вимогам/очікуванням громадянського суспільства й держави, релевантність відповідним програмним компетентностям;

- конкретність - забезпечувати достатній рівень деталізації, бути чіткими й однозначними, написаними зрозумілою мовою, дозволяючи чітко окреслити зміст вимог до здобувача освіти;

- стандартизованість - визначати стандартні вимоги, яким повинен відповідати здобувач освіти;

- відповідність - відповідати кваліфікаційним вимогам згідно з освітнім та кваліфікаційним рівнем Національної рамки кваліфікацій;

- об'єктивність - бути сформульованими нейтрально, без зайвої амбітності та суб'єктивності;

- досяжність - бути реалістичними, відповідно до вимог часу та ресурсів, необхідних для їх досягнення;

- діагностичність - мати об'єктивні ознаки їх досягнення чи недосягнення та визначати вимоги до присудження кредитів ЄКТС;

- вимірюваність - має існувати спосіб та шкала для вимірювання ступеня досягнення результату прямими або непрямыми методами.

4.31. При розробленні програмних результатів навчання необхідно виробити чіткі критерії оцінювання сформульованого результату, що слід проводити на підставі формулювання програмних результатів:

- результати навчання характеризують те, що здобувач освіти повинен продемонструвати після успішного завершення ОПП (демонстрація знань, умінь, здатності виконувати тощо);

- повний набір програмних результатів навчання виражає характерні особливості ОПП; якщо серед них є результати, характерні також і для інших ОПП, їх доцільно виділити окремо.

4.32. Перевірку відповідності результатів навчання програмним компетентностям проводити за допомогою матриці відповідності програмних компетентностей програмним результатам навчання за ОПП.

4.33. З метою гнучкості, мобільності, формування міждисциплінарних траєкторій навчання слід стандартизовувати освітні компоненти. Необхідне визначення компетентностей та формулювання результатів навчання для кожного освітнього компонента.

4.34. Проектна група має сформулювати результати навчання, які повинні бути досягнуті в межах кожного освітнього компонента, виходячи з програмних компетентностей та програмних результатів навчання.

4.35. Для визначення підходів до викладання, навчання та оцінювання проектна група повинна:

- погодити спосіб найкращого розвитку та оцінювання компетентностей і досягнення бажаних результатів навчання, а також передбачити різноманітні підходи до навчання, викладання та оцінювання;

- перевірити охоплення ключових загальних та предметно-спеціалізованих компетентностей;

- перевірити розвиток ключових загальних і спеціальних компетентностей, а також перевірити, чи всі програмні ключові загальні та спеціальні компетентності охоплюються освітніми компонентами;

- провести тест щодо узгодження результатів навчання та програмних компетентностей, а саме: узгодження програмних результатів навчання з Національною рамкою кваліфікацій; узгодження програмних результатів навчання зі стандартами фахової передвищої освіти; узгодження результатів вивчення навчальної дисципліни з програмними результатами навчання (Матриця відповідності програмних результатів навчання освітнім компонентам ОПП); узгодження результатів навчання з програмними компетентностями (Матриця відповідності програмних компетентностей освітнім компонентам); узгодження методів викладання з відповідними результатами навчання для досягнення бажаних результатів навчання; узгодження методів оцінювання з модульними (дисциплінарними) та програмними результатами навчання.

4.36. В процесі обрання освітніх технологій та розроблення навчального плану проектна група:

- обов'язково вносить узгоджені результати навчання до ОПП, відповідних навчальних дисциплін. Відповідно до опису ОПП та переліку її освітніх компонентів проектна група розробляє навчальний план ОПП.

- враховує, що обсяг аудиторної роботи здобувачів освіти встановлюється в межах від 1/3 до 2/3 обсягу 1 кредиту ECTS (від 10 до 20 годин), решта обсягу призначається для їх самостійної роботи;

- узгоджує свої пропозиції при проектуванні кадрового забезпечення ОПП щодо складу педагогічних працівників для викладання дисциплін, внесених у проект навчального плану, з цикловими комісіями, в яких працюють такі педагогічні працівники.

5 РОЗРОБЛЕННЯ ПРОГРАМ НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН

5.1. За завданнями групи забезпечення програми навчальних дисциплін розробляються у відповідних циклових комісіях відповідно до Положення про навчально-методичне забезпечення освітнього процесу у Володимирському педагогічному фаховому коледжі імені Агатангела Кримського Волинської обласної ради.

5.2. Органи студентського самоврядування можуть надавати пропозиції та зауваження щодо змісту програм навчальних дисциплін.

5.3. Програма навчальної дисципліни розробляється на термін дії навчального плану, за необхідності до неї можуть вноситись зміни.

5.4. З метою забезпечення цілісності освітнього матеріалу, забезпечення професійної спрямованості змісту навчання, попередження дублювання, врахування міждисциплінарних зв'язків, програми навчальних дисциплін розглядаються випусковими цикловими комісіями Коледжу.

5.5. На основі програми навчальної дисципліни на поточний навчальний рік цикловими комісіями розробляється навчально-методичний комплекс навчальної дисципліни.

6 ПОРЯДОК ЗАТВЕРДЖЕННЯ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ

6.1. Усі нові ОПП мають пройти єдиний порядок затвердження, що передбачає їх послідовний розгляд такими підрозділами:

- проектною групою, позитивне рішення якої є підставою для передачі матеріалів на засідання циклової комісії, яка здійснює підготовку за спеціальністю;

- цикловою комісією, яка відповідає за підготовку фахівців за цією спеціальністю (спільним засіданням циклових комісій), позитивне рішення якої (яких) є підставою для передачі матеріалів заступнику директора з навчально-виробничої роботи;

- заступником директора з навчально-виробничої роботи, який здійснює перевірку збалансованості та реалістичності програми, раціональності розподілу кредитів, повноту документального забезпечення та відповідність освітньо-професійної програми Ліцензійним умовам. Позитивне рішення заступника директора з навчально-виробничої роботи є підставою для передачі матеріалів на розгляд Педагогічної ради Коледжу.

6.2. Перелік документів, необхідних для відкриття освітньо-професійної програми, що подаються на засідання Педагогічної ради Коледжу:

- копія наказу директора Коледжу про затвердження складу проектної групи;

- освітньо-професійна програма;
- графік освітнього процесу;
- навчальний план підготовки фахівців;
- протокол засідання випускової циклової комісії.

6.3. За результатами розгляду освітньо-професійної програми Педагогічна рада Коледжу може прийняти рішення про її затвердження, повернення на доопрацювання або про відмову у затвердженні.

6.4. ОПП, що реалізуються у Коледжі, вводяться в дію наказом директора і оприлюднюються на сайті закладу освіти.

7 САМООЦІНЮВАННЯ ТА ВДОСКОНАЛЕННЯ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ

7.1. Проектна група, група забезпечення, яка реалізує ОПП несе відповідальність за її якість. З метою контролю за якістю ОПП та їх вдосконалення проводяться різні процедури оцінювання якості ОПП, зокрема зовнішнє оцінювання якості ОПП та самооцінювання якості ОПП.

7.2. Визначають основні процедури зовнішнього оцінювання та визнання якості ОПП:

- акредитація ОПП - оцінювання якості освітньо-професійної програми та освітньої діяльності Коледжу за цією програмою на предмет відповідності стандарту фахової передвищої освіти, спроможності виконання вимог стандарту, а також досягнення заявлених у програмі результатів навчання відповідно до критеріїв оцінювання якості освітньо-професійної програми;

- сертифікація ОПП - процедура встановлення відповідності якісних характеристик ОПП певним стандартам якості організації, що сертифікує ОПП;

- ліцензування освітньої діяльності - це процедура визнання спроможності юридичної або фізичної особи надавати освітні послуги на певному рівні освіти відповідно до ліцензійних умов;

- єдиний державний кваліфікаційний іспит для спеціальностей для яких передбачена визначена стандартом фахової передвищої освіти така форма підсумкової атестації.

7.4. Самооцінка якості ОПП здійснюється проектною групою та цикловою комісією, яка відповідає за якість підготовки за спеціальністю відповідно до визначених критеріїв і передбачає аналіз складових реалізації ОПП протягом всього терміну реалізації ОПП:

- відповідність ОПП нормативно-законодавчій базі в сфері фахової передвищої освіти;

- процедури, критерії та правила оцінювання навчальних досягнень здобувачів фахової передвищої освіти, зокрема частка здобувачів, які ознайомлені з критеріями та правилами оцінювання, зрозумілість правил та критеріїв оцінювання тощо;

- якісні показники успішності здобувачів освіти за підсумками підсумкового контролю, вхідного моніторингу знань вступників, поточного моніторингу тощо;

- відповідність професійної діяльності педагогічних працівників Ліцензійним вимогам щодо провадження освітньої діяльності;

- відповідність напрямів підвищення кваліфікації педагогічних працівників освітньо-професійним програмам, що реалізуються у коледжі;

- моніторинг атестації педагогічних працівників;

- використання педагогічними працівниками інформаційно-комунікаційних технологій в освітньому процесі;

- доступність та функціональність навчальних приміщень з необхідним для здійснення якісного освітнього процесу обладнанням (комп'ютерами, інтерактивними дошками, аудіо-відео пристроями, навчальними приладами);

- доступність закладу освіти для навчання осіб з особливими освітніми потребами;

- створення необхідних умов безпеки праці та навчання (дотримання санітарних норм, організація пожежної безпеки, охорона публічного порядку тощо);

- навчально-методичне забезпечення освітніх компонент освітньо-професійних програм: електронна система навчання Google Classroom, електронна бібліотека для здобувачів освіти;

- використання сучасних інформаційних освітніх технологій;

- дотримання принципів академічної доброчесності усіма учасниками освітнього процесу;

- перевірка кваліфікаційних робіт здобувачів освіти сервісом перевірки на плагіат;

- забезпечення розміщення доступної, точної, зрозумілої інформації щодо функціонування закладу та освітньо-професійних програм за якими здійснюється підготовка фахового молодшого бакалавр на офіційному вебсайті (вебсторінці) закладу освіти.

7.5. Інструментами та джерелами отримання інформації для самооцінювання освітньо-професійної програми є:

- опитування здобувачів освіти, педагогічних працівників, роботодавців, випускників щодо якості освітнього процесу, освітньо-професійних програм, освітнього середовища;

- засідання адміністративної ради коледжу із залученням роботодавців та здобувачів освіти;
- вивчення навчальної документації закладу освіти, освітньо-професійних програм, навчальних планів, навчально-методичного забезпечення, протоколів засідання екзаменаційних комісій з підсумкової атестації тощо;
- моніторинг навчальних досягнень здобувачів освіти, моніторинг підвищення кваліфікації педагогічних працівників, викладацької діяльності;
- результати вступної кампанії коледжу.

7.6. Результати самооцінювання ОПП розглядаються за засіданні циклової комісії, яка відповідальна за підготовку фахівців за даною спеціальністю протягом всього терміну реалізації ОПП, у тому числі із залученням роботодавців та/або здобувачів освіти, про що свідчать відповідні протоколи засідання циклової комісії. На засіданнях циклової комісії приймаються рішення щодо розробки заходів для усунення недоліків ОПП, оновлення чи модернізації ОПП, узагальнюються пропозиції та формуються рекомендації із вдосконалення існуючої освітньо-професійної програми.

7.8. Зміни в ОПП затверджуються на засіданні Педагогічної ради Коледжу на підставі рекомендацій, наданих головою проектної групи та є складовою частиною освітньо-професійної програми (Додаток 1).

8 СПОСОБИ РЕАГУВАННЯ НА НЕДОЛІКИ ОПП

8.1. Виявлені недоліки розглядаються на засіданнях циклової комісії, яка відповідальна за підготовку за спеціальністю та/або адміністративної ради коледжу.

8.2. Розробляються конкретні способи усунення недоліків ОПП з врахуванням нормативно-законодавчих актів в сфері фахової передвищої освіти та положень закладу освіти.

8.3. Проводиться моніторинг реалізації заходів щодо усунення недоліків ОПП шляхом аналізу анонімних опитувань учасників освітнього процесу, навчальної документації, навчальних планів, навчально-методичного забезпечення, протоколів засідання екзаменаційних комісій з підсумкової атестації тощо.

8.4. Розробляються перспективні завдання щодо вдосконалення ОПП з врахуванням вимог ринку освітніх послуг, роботодавців, здобувачів освіти.

9 РЕАЛІЗАЦІЯ, МОНІТОРИНГ ТА ПЕРІОДИЧНИЙ ПЕРЕГЛЯД ОПП

9.1. Порядок реалізації ОПП визначається Положенням про організацію освітнього процесу у Володимирському педагогічному фаховому коледжі імені

Агатангела Кримського Волинської обласної ради та іншими внутрішніми нормативними документами.

9.2. З метою забезпечення якості ОПП моніторинг та за необхідності перегляд проводиться щорічно згідно алгоритму моніторингу та перегляду освітньо-професійних програм додатку 2 даного Положення.

Задля об'єктивного відображення стану й динаміки якості надання освітніх послуг, ефективності управління, якості підготовки здобувачів освіти з оцінюванням актуальності змісту ОПП, ступеня досягнення запланованих результатів навчання здобувачами освіти та готовності випускників до професійної діяльності моніторинг ОПП здійснюється:

- головою групи забезпечення ОПП із залученням стейкхолдерів;
- адміністративною радою коледжу.

9.3. Перегляд ОПП здійснюється з метою її удосконалення (шляхом оновлення або модернізації).

9.4. Оновлення ОПП - форма перегляду ОПП у вигляді оновлення окремих елементів ОПП із відповідними змінами в програмах ОК, навчальному плані ОПП тощо; в процесі оновлення не можуть змінюватися мета, цілі, завдання, компетентності та результати навчання ОПП.

ОПП можуть щорічно оновлювати у частині змісту ОК, крім цілей і РН.

Підставою для оновлення ОПП можуть виступати:

- ініціатива і пропозиції голови групи забезпечення ОПП та/або викладачів ОПП;
- результати оцінювання якості ОПП;
- об'єктивні зміни інфраструктурного, кадрового характеру і/або інших ресурсних умов реалізації ОПП.

Оновлення ОПП відображаються у відповідних структурних елементах ОПП (ОК, НП, матрицях, програмах навчальних дисциплін, програмах практичної підготовки та інше).

9.5. Модернізація ОПП - форма перегляду ОПП (у вигляді докорінної зміни ОПП), що проводиться з метою коригування та вдосконалення спрямування ОПП і зміни її структури, розроблення й реалізації нових цілей, завдань, стратегій; у процесі модернізації може відбуватись зміна ОК ОПП, обсягу і послідовності їх вивчення тощо.

Зміна виду ОПП також є модернізацією.

Особливим випадком модернізації ОПП є затвердження стандартів фахової передвищої освіти.

Модернізацію ОПП проводять з ініціативи:

– директора Коледжу – в разі незадовільних висновків щодо її якості в результаті самооцінювання або аналізу динаміки набору здобувачів освіти, негативних висновків акредитаційної експертизи;

– голови групи забезпечення ОПП за відсутності набору вступників на ОПП, наявності висновків про недостатньо високу якість ОПП за результатами різних процедур оцінювання та служб Коледжу;

– групою забезпечення з метою врахування змін, що відбулися в професійному середовищі, змін умов, в яких реалізується ОПП; змін ринку освітніх послуг або ринку праці;

– роботодавців, здобувачів освіти, інших зацікавлених сторін.

До модернізації ОПП залучають представників роботодавців, зовнішніх експертів стосовно даної ОПП (як з професійної спільноти Коледжу, так і незалежних).

10 ВІДКРИТТЯ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ ТА НАБІР ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ

10.1. Освітньо-професійна програма може бути внесена до Правил прийому, але на навчання за нею може бути оголошено набір здобувачів освіти лише за умови затвердження ОПП і наявності ліцензії Коледжу на здійснення освітньої діяльності за спеціальністю, в рамках якої відкривається освітньо-професійна програма.

10.2. Набір здобувачів освіти на навчання за ОПП здійснюється приймальною комісією Коледжу згідно з Порядком прийому до Коледжу.

10.3. Якщо на освітньо-професійну програму не здійснено набір здобувачів освіти у зв'язку з її недостатньою затребуваністю, то проектна група може в подальшому відмовитися від її реалізації в порядку, встановленому в Положенні, або провести вдосконалення ОПП з метою підвищення її конкурентоспроможності та привабливості на ринку освітніх послуг і надати матеріали вдосконалення Педагогічній раді Коледжу.

10.4. У разі схвалення удосконаленої ОПП Педагогічною радою Коледжу, набір здобувачів освіти на навчання за цією ОПП здійснюється приймальною комісією Коледжу в наступному календарному році.

11 ЗАКРИТТЯ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ

11.1. Освітньо-професійна програма може бути вилучена з переліку ОПП, що реалізуються в Коледжі, за таких умов:

- з ініціативи циклової комісії, при відмові від реалізації ОПП;
- за поданням приймальної комісії, у разі відсутності набору здобувачів освіти для навчання за ОПП протягом 2 років;

- у разі переформатування ОПП. У цьому випадку об'єднана або роз'єднана освітньо-професійна програма розробляється і проходить затвердження як нова, а за тими освітньо-професійними програмами, що реалізувалися до переформатування, припиняється набір здобувачів освіти на навчання. Після завершення навчання здобувачів освіти на останньому курсі (році) освітньо-професійна програма вилучається з переліку ОПП, що реалізуються в Коледжі;

- за поданням навчальної частини, якщо в результаті будь-якої з процедур зовнішньої та/або внутрішньої оцінки якості освітньо-професійної програми отримано висновки про її низьку якість.

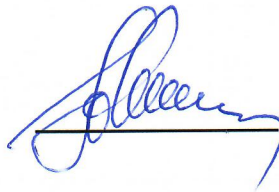
Рішення про вилучення освітньо-професійної програми з числа ОПП, що реалізуються в Коледжі, приймає Педагогічна рада Коледжу.

12 ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

12.1. Положення розглядається і схвалюється Педагогічною радою Коледжу.

12.2. Усі зміни та доповнення до цього Положення розглядаються і ухвалюються Педагогічною радою Коледжу.

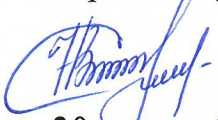
Заступник директора
з навчальної роботи



Олександр ЮРИНЕЦЬ

ПОГОДЖУЮ
Юрисконсульт

Наталія КОЗАЧУК



30 серпня 2023 року

Зміни до освітньої програми (за наявності).

Порівняльна таблиця змін при незначній модернізації ОПП (назва освітньо-професійної програми) зі спеціальності
(код, найменування)

Ініціатори змін	Складова чинної ОП, що змінюється	Новий зміст складової ОП	Пояснення

Код н/д	Компоненти освітньо-професійної програми (редакція 202__ року)	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю	Код н/д	Компоненти освітньо-професійної програми (редакція 202__ року)	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
1. Обов'язкові компоненти ОПП				1. Обов'язкові компоненти ОПП			
1.1.Цикл загальної підготовки				1.1.Цикл загальної підготовки			
OK 1				OK 1			
OK 2				OK 2			
OK 3				OK 3			
...				...			
...				...			
Всього за циклом загальної підготовки				Всього за циклом загальної підготовки			
1.2.Цикл професійної підготовки				1.2.Цикл професійної підготовки			
OKn				OKn			
...				...			
...				...			
...				...			
Всього за циклом професійної підготовки				Всього за циклом професійної підготовки			-
Вибіркові навчальні компоненти				Вибіркові навчальні компоненти			
2.1.Цикл загальної підготовки за вибором студента				2.1.Цикл загальної підготовки за вибором студента			
BK 1	Вибіркова дисципліна №1			BK 1	Вибіркова дисципліна №1		
...				...			
Всього за циклом загальної підготовки				Всього за циклом загальної підготовки			
2.2.Цикл професійної підготовки за вибором студента				2.2.Цикл професійної підготовки за вибором студента			
BKn				BKn			
...				...			
Всього за циклом професійної				Всього за циклом професійної			

підготовки			підготовки		
Всього вибіркові освітні компоненти за вибором студента			Всього вибіркові освітні компоненти за вибором студента		
Разом			Разом		

Примітка. Вказуються зміни до освітньо-професійної програми на підставі щорічного моніторингу та перегляду освітньо-професійної програми згідно проведених опитувань учасників освітнього процесу та рекомендацій роботодавців, керівників баз практик. Освітньо-професійна програма також підлягає перегляду у випадку затвердження Стандарту спеціальності ОПП, внесення змін до Стандарту фахової передвищої освіти, затвердження професійного стандарту тощо.

Голова групи забезпечення освітньо-професійної програми,
керівник проектної групи

підпис

(прізвище, ініціали)

Зміни до освітньо-професійної програми ухвалені педагогічною радою Володимирського педагогічного фахового коледжу імені Агатангела Кримського Волинської обласної ради

Протокол № __ від «__» _____ 202_ р.

Алгоритм перегляду освітньо-професійної програми

